

201406301557355608

महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय विद्यार्थ्यांसाठी
सेंट्रल सेक्टर स्कीम ऑफ स्कॉलरशिप ही
शिष्यवृत्ती योजना ऑन लाईन पद्धतीने
राबविण्यावावत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०११/प्र.क्र.२८७/मशि-२

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक २३ डिसेंबर, २०११

वाचा: १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक शिष्यवृत्ती २००८/(२५७/०८)/मशि-६,
दिनांक २२ जानेवारी, २००९.
२) संचालक, उच्च शिक्षण यांचे पत्र क्रमांक उशिस/सेंट्रल सेक्टर ऑफ- लाईन/२०११-२०१२/१४
अई/१३७९, दिनांक ०३.१२.२०११

प्रस्तावना:

केंद्र शासनाच्या मानव संसाधन विकास मंत्रालयाने दिनांक ६ नोव्हेंबर, २००८ च्या पत्रान्वये महाविद्यालयीन व
विद्यापीठीय विद्यार्थ्यांसाठी "सेंट्रल सेक्टर स्कीम ऑफ स्कॉलरशिप" ही शिष्यवृत्ती योजना सुरु केली आहे.
शासनाच्या संदर्भीय अनुक्रमांक (१) देशील शासन निर्णयान्वये सदरची योजना सन २००८-२००९ या शैक्षणिक
वर्षांपासून राज्यात राबविण्यास शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र राज्यातील विविध परिक्षा मंडळातील इयत्ता १२ वी मध्ये (८० th percentile) तत्त्वानुसार गुण
प्राप्त करणा-या व.जे केंद्र शासनाच्या उप्रत गटात येत नाहीत व ज्यांना इतर कोणतीही शिष्यवृत्ती मिळत नाही, अशा
प्रकारच्या सर्व प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना ही शिष्यवृत्ती योजना लागू आहे. या योजनेचा लाभ राज्यातील सर्व पांच
विद्यार्थ्यांना घेता यावा, यासाठी आवश्यक असलेले अर्ज सोईस्करपणे उपलब्ध व्हावेत, तसेच सदर विद्यार्थ्यांना अर्ज
केळाही सहजपणे भरता यावेत, यासाठी ही योजना ऑन लाईन पद्धतीने राबविण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन
होता.

शासन निर्णय:

महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय शिक्षण घेणा-यां विद्यार्थ्यांसाठी राज्यात सन २००८-२००९ पासून लागू
असलेली "सेंट्रल सेक्टर स्कीम ऑफ स्कॉलरशिप" ही शिष्यवृत्ती योजना सन २०११-२०१२ या शैक्षणिक वर्षांपासून
ऑन लाईन पद्धतीने राबविण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच सदर योजना ऑन लाईन पद्धतीने
राबविण्यासाठी आवश्यक असलेले सॉफ्टवेअर तात्पुर करणे, उच्च शिक्षण संचालनालय व विभागीय जार्यालयामध्येत
योजनेची संबंधीत सर्व अधिकारी/ कर्मचारी यांना प्रशिक्षण देणे, आवश्यक असलेला डाटाबेस तयार करणे,
Application support, hosting services for online scholarship आवश्यकतेप्रमाणे योजनेवावतचे
अहवाल उपलब्ध कराने देणे तसेच शिष्यवृत्तीची रवकम थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करणे यासाठी
ROOBIX SOFT या सॉफ्टवेअर कंपनीने प्रती अर्ज रुपये २३/- या प्रमाणे संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना
सादर केलेल्या दरांत्रकास पुढील अटीस अधिन राहून शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

- १) सेंट्रल सेक्टर स्कॉलरशीप नवीन व नुतनीकरण या दोन्हीसाठी ऑनलाईन सॉफ्टवेअर कायरेत असेल.
- २) हे सॉफ्टवेअर रुबीक्स सॉफ्ट, पुणे या सर्वरवर काम करेल आणि त्यावरून www.dhepune.gov.in या संकेतस्थळावरून पात्र विद्यार्थ्यांना सेंट्रल सेक्टर शिष्यवृत्तीचा अजं भरता येईल.
- ३) लाभार्थीचे अर्ज स्विकारल्यापासून त्यांना शिष्यवृत्ती देण्याच्या दिनांकापर्यंत संपूर्ण शिष्यवृत्तीच्या कालावधीसाठी सर्व व तात्रिक सेवा पुरविण्याची सर्वस्वी जबाबदारी सदर संस्थेची राहील.
- ४) सदर शिष्यवृत्ती योग्य त्या ऑनलाईन पद्धतीने राबविण्यासाठी उच्च शिक्षण संचालनालयातील कर्मचा-यांना सदर संस्थेकडून आवश्यक ते प्रशिक्षण दिले जाईल.
- ५) उच्च शिक्षण संचालनालय व शासनास आवश्यक असलेले 'सर्व अहवाल वेळोवेळी तयार करून देण्याची जबाबदारी सादर संस्थेची राहील.'
- ६) "सेंट्रल सेक्टर स्कीम ऑफ स्कॉलरशिप" या शिष्यवृत्ती योजनेची कार्यपद्धती दिनांक २२ जानेवारी, २००९ च्या शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्याप्रमाणेच राहील.

२. या योजनेचे काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी संचालक, उच्च शिक्षण व सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण तसेच रुबीक्स सॉफ्ट या कंपनीची संयुक्तपणे राहील. या योजनेची अमलबजावणी करताना केंद्र शासनाच्या भागदर्शक तत्वानुसार वेळापत्रक आखून त्यानुसार संयुक्तपणे कार्यवाही केली जाईल.

३. ही योजना ऑन लाईन पद्धतीने राबविण्यासाठी योजनेशी संबंधीत प्रत्येक घटकाची जबाबदारी या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या "जोडपत्र-अ" प्रमाणे राहील. त्यामध्ये प्रसंगानुरूप फेरफार करण्याची मुभा संचालक, उच्च शिक्षण यांना राहील.

४. या योजनेद्वारे प्राप्त होणारी शिष्यवृत्तीची रक्कम पात्र विद्यार्थ्यांच्या वैक खात्यावर ई.सी.एस. वर (E.C.S.) जमा करण्यात येईल. यासाठी शासन व विद्यार्थी यांच्या हिताचा आवश्यक असणारा वैक्सोबतच्या सामंज्यस्य करार संचालक, उच्च शिक्षण यांनी करावा. तथापि, यासाठी जी राष्ट्रीयकृत वैक, विद्यार्थ्यांच्या भ्रमणाच्चनीवर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा झाल्याचा संदेश पाठविण्यास तयार असेल तसेच शूद्य अनामत रकमेवर विद्यार्थ्यांचे खाते उघडण्यास तयार असेल, अशा राष्ट्रीयकृत वैकेची निवड करावी.

५. योजनेतील प्रत्येक टप्प्यावरील जबाबदारी, त्यासाठी विहित वेळ, प्रत्येक बाबीसाठी गुरुक्षेची तरतुद तसेच कंपनीच्या कोणत्याही कृतीमुळे योजनेच्या अमलबजावणीमध्ये अडचण उद्भवल्यास त्यासाठी दडाची तरतुद असेल, अशा प्रकारचा कंपनीवरोंवर संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे हे सामंज्यस्य करार करतील.

६. सेवा पुरवठादारास देय असलेली रक्कम ही फवत योजनेच्या पहिल्या घर्षीच देय राहील. त्या पुढील कालावधीमध्ये फक्त Server Hosting या सेवेसाठी रक्कम देय राहील. तथापि, शासनाचे State data centre कार्यान्वीत होताच सदर Server Hosting चे काम त्या केंद्रामार्फत करून घेण्याची कार्यवाही संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांनी करावी. शासनाने State data centre कार्यान्वीत न झाल्यास किंवा काही तात्रिक अडचणीमुळे Server Hosting चे काम सध्याच्याच कंपनीमार्फत करावे लागल्यास त्या सेवेसाठी द्यावयाच्या विवक्षित रकमेसाठी शासनाची मान्यता घेण्यात यावी.

७. या योजनेतील शिष्यवृत्ती व प्रशासकीय खाचासाठी केंद्र शासनाकडून सचिव, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण भंडळ, पुणे यांचेकडून प्राप्त झालेला निधी संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना तातडीने उपलब्ध करून घेण्याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना प्राप्त झालेला निधी त्यांनी संविधित पात्र विद्यार्थ्यांच्या वैक खात्यावर उपलब्ध करण्याची कार्यवाही तातडीने करावी.

८. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य यांनी "ग शासन निर्णयास व्यापक प्रसिद्धी द्यावी:
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Shivdas Salunkhe
(सदाशिव शिवदास)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता)-१/२ महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
- २) महालेखापाल, (लेखा परीक्षण) -१/२ महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
- ३) मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक
- ४) सर्व सह सचिव/उप सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
- ६) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ७) संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ८) संचालक, व्यवसाय शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ९) सर्व विभागीय संचालक, उच्च शिक्षण
- १०) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य
- ११) अध्यक्ष/ सचिव, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ
- १२) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
- १३) कार्यासन अधिकारी (मशि-३), उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) निवडनस्ती (मशि-२), उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

"जोडपत्र अ"

२३ एप्रॅ

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण-२०११/(२८७/११)/मशि-२
दिनांक २३ डिसेंबर, २०११ चे सहपत्र.

महाविद्यालयीन व विद्यार्थीय विद्यार्थ्यासाठी अस्तित्वात असलेली सेंट्रल सेक्टर स्किम ऑफ स्कॉलरशिप ही शिष्यवृत्ती योजना ऑनलाईन पद्धतीने राबविण्यासाठी योजनेशी संबंधित प्रत्येक घटकाची जबाबदारी खालीलप्रमाणे राहील.

अ) विद्यार्थी :-

- १) अर्ज स्विकारण्याची प्रक्रिया सुरु होताच ऑनलाईन अर्ज गरणे व स्वतःचा User-ID आणि पासवर्ड मिळविणे. तसेच सदर अर्जाची हार्ड कॉपी स्वतःच्या महाविद्यालयाकडे जमा करणे.
- २) अर्जामध्ये आवश्यते प्रमाणे कादपत्रे सादर करणे तसेच अर्ज पडताळणीमध्ये सूचविलेल्या गोष्टीची पूर्तता करणे

ब) महाविद्यालये :-

- १) सर्व पात्र विद्यार्थ्यांना योजनेची माहिती देणे, अर्ज कसा भरावा याबाबत विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणे व अर्ज जमा करून घेण्याची जबाबदारी महाविद्यालयाच्या प्राचार्याची राहील.
- २) सोबत आवश्यक कागदपत्रे जोडली आहेत/नाहीत याची पडताळणी करणे
- ३) अर्जाची पडताळणी करून ऑनलाईन यंत्रणेवर सदर अर्जदाराच्या अर्जास confirmation देणे व सदर अर्जाची सॉफ्ट कॉपी तसेच हार्ड कॉपी विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांना सादर करणे.
- ४) शिष्यवृत्तीचे नुतणीकरण करण्यास पात्र असणारा एकही विद्यार्थी लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घेणे.
- ५) सर्व पात्र विद्यार्थ्यांची यादी तयार करून संबंधित सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांना विहीत मुदतीत सादर करणे. तसेच योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी आवश्यक असणा-या इतर अनुषंगीक दावी.

क) विभागीय सहसंचालक :-

- १) सर्व महाविद्यालयांयाकडून अर्ज जमा करून घेणे तसेच आवश्यक ते प्रमाणे त्यासाठी सर्व महाविद्यालयांना वेळोवेळी संपर्क साधून सूचना देणे.
- २) ऑनलाईन यंत्रणेवर तसेच हार्ड कॉपीच्या एवरप्राप्त प्राप्त झालेल्या सर्व अर्जांची पडताळणी करणे.
- ३) पात्र तसेच अपात्र विद्यार्थ्यांना तसे कळविणे.
- ४) पात्र विद्यार्थ्यांची यादी संचालनालयाकडे जमा करणे.
- ५) आवश्यक ते सर्व दस्तावेज सांभाळणे.

17/12/2020

६) योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असणा-या सुविधा तसेच मनुष्यबळ उपलब्ध करून देणे. तसेच योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी आवश्यक असणा-या इतर सर्व अनुषंगिक बाबी.

७) राज्य समन्वयक :-

- १) या योजनेच्या दैनंदिन अंमलबजावणीवर लक्ष देण्यासाठी तसेच शासन, संबंधित सेवा पुरवठादार कंपनी आणि क्षेत्रीय यंत्रणा यांच्यामध्ये योग्य तो समन्वय साधण्यासाठी सेहसंचालक, उच्च शिक्षण (मुख्यालय), यांना या योजनेचे राज्य समन्वयक म्हणून घोषित करण्यात येत असून योजनेच्या दैनंदिन अंमलबजावणी व प्रगतीवर त्यांचे नियंत्रण राहील.
- २) ऑनलाईन यंत्रणेवर असलेला सर्व डाटा डाऊनलोड करून घेणे
- ३) पात्र विद्यार्थ्यांची यादी अंतिम करणे व ती प्रसिद्ध करणे.
- ४) योजनेसंदर्भात विद्यार्थ्यांकडून येणा-या तक्रारीचे निवारण करणे.

८) संचालक, उच्च शिक्षण :-

- १) योजनेची योग्य पद्धतीने अंमलबजावणी होण्यासाठी बेळोबेळी सर्व संबंधितांना आवश्यक सूचना /आदेश देणे.
- २) केंद्र शासन व राज्य शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना व निर्देशानुसारच योजनेची अंमलबजावणी होईल याची दक्षता घेणे.
- ३) केंद्र शासनाने विहीत केलेल्या मुदतीत पात्र विद्यार्थ्यांचे अर्ज केंद्र शासनास सादर करणे.
- ४) योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी आवश्यक असणा-या इतर सर्व अनुषंगिक बाबी.

९) सेवापुरवठा दार :-

- १) ऑनलाईन यंत्रणेसाठी आवश्यक सॉफ्टवेअर तयार करून देणे व त्याची देखभाल करणे,
- २) अॅफिलेशन सपोर्ट देणे.
- ३) आवश्यक असलेला डाटा बेस तयार करणे.
- ४) होस्टींग सर्व्हिसेस फॉर ऑन लाईन स्कॉलरशिप
- ५) या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी उच्च शिक्षण संचालनालय व क्षेत्रिय कार्यालयामधील अधिकारी व कर्मचा-यांना आवश्यक ते प्रशिक्षण देणे.
- ६) ही यंत्रणा कोणत्याही वृटीशिवाय कार्यान्वीत ठेवणे.
- ७) आवश्यक तांत्रिक मदत देणे तसेच तांत्रिक अडचणी सोडविणे.
- ८) योजने संदर्भात डाव असलेले अहवाल बेळोबेळी व मागणीनुसार उपलब्ध करून देणे.
- ९) शिष्यवृत्तीची रबकम थेट विद्यार्थ्यांच्या वॅक खात्यावर जमा करण्यासाठी आवश्यक तांत्रिक मदत देणे.
- १०) तसेच योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी आवश्यक असणा-या इतर सर्व अनुषंगिक बाबी.

*****

hj